

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
پژوهشگاه مطالعات
امنیت و پیشرفت
I.S.D.S

ابعاد و پیامدهای خروج مرحله‌ای نیروهای نظامی آمریکا از سوریه

ابرا رنگار ۱۶۲ | مرداد ۱۴۰۴

پژوهشگاه مطالعات امنیت و پیشرفت

پژوهشکده ابرار معاصر تهران

ابعاد و پیامدهای خروج مرحله‌ای نیروهای نظامی آمریکا از سوریه

ابراونگار ۱۶۲

پژوهشگاه مطالعات امنیت و پیشرفت

پژوهشکده مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران

۱۴۰۴

ابعاد و پیامدهای خروج مرحله‌ای نیروهای نظامی آمریکا از سوریه
تدوین و انتشار: پژوهشکده مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر تهران
تاریخ انتشار: مرداد ۱۴۰۴
تلفن و دورنگار: ۸۸۹۱۲۴۳۶-۸۸۹۰۱۹۵۷
نشانی اینترنت: www.tisri.org
تیراژ: محدود

خلاصه مدیریتی

- انتظار می‌رود جابه‌جایی نیروهای آمریکایی به‌صورت مرحله‌ای و تاکتیکی انجام شود. روند مرحله‌ای، پویایی و انعطاف‌پذیری لازم را در اختیار آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار می‌دهد تا در پوشش ظهور تهدیدات جدید یا تداوم تهدیدات سابق، مأموریت نظامی خود را بازتعریف نمایند.

- در شرایط فعلی، خروج کامل نیروهای آمریکایی از سوریه در دستور کار نیست و واشنگتن در حال سنجش میزان مطلوبیت و کارآمدی سازوکارهای احاله مسئولیت به ترکیه و حکومت الشرع است.

- استفاده از کارت بازی عقب‌نشینی نظامی از خاک سوریه در مقطع کنونی با هدف تحمیل خواسته‌های واشنگتن و تل‌آویو به حکومت الشرع صورت می‌گیرد. واضح است که اهمیت و اولویت مسئله کردی و حفظ موجودیت حکومت نوپا برای الشرع و اردوغان، پذیرش برخی خواسته‌ها را توجیه می‌کند.

- نکته کلیدی در این زمینه، توافقات پشت‌پرده آمریکا با حکومت الشرع، ترکیه و رژیم صهیونیستی است. با احاله مسئولیت به ترکیه در شرق فرات به‌نظر می‌رسد تعارض منافع و رویارویی‌های احتمالی با ترکیه وارد مرحله جدیدی خواهد شد. با واگذاری مأموریت مقابله با داعش به ترکیه (و حکومت الشرع)، نوعی حاشیه امن برای رژیم صهیونیستی ایجاد می‌گردد.

- خروج ایالات متحده از سوریه این فرصت را به ایران می‌دهد تا با استفاده از خلأ فراهم‌شده، توازن قدرت منطقه‌ای را تغییر دهد. در نقطه

مقابل، خروج نیروهای نظامی آمریکا از سوریه از طریق افزایش نفوذ بازیگران رقیب، قطع کریدورهای راهبردی، دامن زدن به معمای هویت‌های فروملی و تشدید تحرکات گروه‌های تروریستی و تکفیری می‌تواند امنیت و منافع ایران و محور مقاومت را به مخاطره اندازد.

مقدمه

نیروهای آمریکایی برای نخستین بار در سال ۲۰۱۴ به عنوان بخشی از ائتلاف تحت رهبری آمریکا برای مقابله با داعش وارد شمال شرقی سوریه شدند. مقرر ائتلاف مذکور در عراق قرار داشت و نیروهای مذکور از مجوز کنگره برای توسل به زور برخوردار بودند. مأموریت اولیه تعریف شده، حمایت از نیروهای کرد سوریه بود (Jeffrey, 2024)، اما پس از کنترل کردها بر شمال سوریه سازماندهی مجدد آنها در قالب «نیروی ضربت مشترک ترکیبی عملیات عزم پاسخ»^۱ در دستورکار قرار گرفت. نظر به اهمیت این موضوع، همواره مباحث مختلفی در محافل داخلی آمریکا در خصوص تداوم یا خاتمه این مأموریت نظامی وجود داشته است.

دونالد ترامپ از مدافعان سرسخت خروج نیروهای نظامی آمریکا از سوریه است. وی در دوره نخست ریاست جمهوری نیز بارها از سیاست خروج حمایت کرد اما خواسته وی با مخالفت پنتاگون روبه رو شد. اعتقاد بر این بود که این اقدام به جهت «رہایی متحدان» و بر هم خوردن موازنه منطقه‌ای هزینه‌های بالایی به همراه دارد. افزایش دامنه اختلافات در نهایت منجر به استعفای جیمز متیس، وزیر دفاع وقت شد (Copp, 18 April 2025). ترامپ در دولت دوم نیز دستورکار خروج از سوریه را مطرح نموده است. با سقوط نظام اسد و روی کار آمدن حکومت احمد الشرع، واشنگتن در مسیر عادی سازی کامل

1. the Combined Joint Task Force – Operation Inherent Resolve (OIR)

روابط با سوریه گام بر می‌دارد. لذا موضوع عقب‌نشینی تدریجی نظامیان آمریکایی از سوریه همسو با سیاست هویج و چماق ترامپ مورد استفاده قرار گرفته است. در این مقاله تلاش می‌شود ابعاد و پیامدهای خروج آمریکا مورد بررسی قرار گیرد.

۱. روند، چگونگی و علل خروج مرحله‌ای آمریکا از سوریه

طبق گزارش‌ها، تا دسامبر ۲۰۲۴، حدود ۲۰۰۰ نظامی آمریکایی در شرق و جنوب سوریه حضور داشتند که در کنار شرکای محلی (کردها و ارتش آزاد سوریه) به پیشبرد اهداف و منافع واشنگتن کمک می‌کردند. در این خصوص لازم است نقاط عطف کلیدی در زمینه حضور نظامی آمریکا در سوریه واکاوی شود.

۱-۱. گسترش دامنه فعالیت نظامی آمریکا در سوریه از سال ۲۰۱۵

از سال ۲۰۱۵، فرماندهی مرکزی ایالات متحده (سنتکام)^۱ حوزه فعالیت نیروهای نظامی آمریکایی در سوریه را به ورای مأموریت عملیات عزم راسخ (علیه بقایای داعش) گسترش داده است. بر این مبنا، اهداف مرتبط با القاعده، سلاح‌های شیمیایی نظام بشار اسد و «شبه‌نظامیان تحت حمایت ایران» به مأموریت نظامی آمریکا در سوریه افزوده شدند. این عملیات‌ها در دوران پس از سقوط اسد نیز ادامه یافته است (Blanchard, 2025: 12).

۱-۲. افزایش تعداد نظامیان پس از عملیات طوفان الاقصی

شمار نیروهای آمریکایی پس از عملیات حماس در ۷ اکتبر ۲۰۲۳ به بیش از ۲۰۰۰ نفر افزایش یافت. اعتقاد بر این بود که «شبه‌نظامیان تحت حمایت

1. U.S. Central Command (CENTCOM)

ایران» در پاسخ به بمباران غزه توسط رژیم صهیونیستی، حملاتی را علیه نظامیان، پایگاه‌ها و منافع ایالات متحده سازماندهی کرده‌اند (Copp, 2025). در پاسخ، ارتش ایالات متحده حملات علیه پایگاه‌های نزدیک به ایران در شرق سوریه را تشدید کرد.

۳-۱. تغییر نظام سیاسی و تشویق کردها به ادغام در حکومت الشرع
ژنرال مایکل کوریل^۱، فرمانده سنتکام، حد فاصل دسامبر ۲۰۲۴ و مارس ۲۰۲۵ سه بار از شمال شرقی سوریه بازدید کرد. هدف اصلی وی، تشویق کردها به مذاکره با حکومت الشرع بود. در عین حال، تداوم استقرار نیروهای آمریکایی در صحنه میدانی باعث گردیده تا با استفاده از این کارت بازی، بیشترین امتیاز ممکن از حکومت جدید سوریه اخذ شود.

۴-۱. از اعلام خروج تا جابه‌جایی و تجمع نیروها
در خصوص مقوله خروج نیروهای آمریکایی از سوریه بایستی میان واژگان «خروج»، «عقب‌نشینی»^۲، «ادغام»^۳، «جابه‌جایی» و «استقرار مجدد»^۴ نیروها تمایز قائل شد. اسناد راهبردی آمریکا عمدتاً از عبارت «خروج مرحله‌ای» استفاده می‌کنند. در ۱۸ آوریل ۲۰۲۵، وزارت دفاع ایالات متحده^۵ از برنامه‌هایی برای تجمع نیروهای آمریکا در سوریه رونمایی کرد. به‌موجب این گزارش، ایالات متحده نیروهای خود را در سوریه ادغام^۶ نموده و کاهش^۷

-
1. Michael Kurilla
 2. withdrawal
 3. consolidation
 4. redeployment
 5. The U.S. Department of Defense (DOD)
 6. Consolidate
 7. Reduce

خواهد داد تا جاییکه کمتر از ۱۰۰۰ سرباز با هدف «تعقیب اهداف عملیات عزم راسخ» در سوریه باقی می‌مانند. این تصمیم پس از توافق ۱۰ مارس احمد الشرع و مظلوم عبدی اتخاذ شد. به موجب بیانیه شان پارنل^۱، سخنگوی ارشد پنتاگون، «همزمان با این ادغام، مطابق تعهد ترامپ به صلح از موضع قدرت^۲، سنتکام حملات علیه بقایای داعش در سوریه را ادامه خواهد داد» (FDD, 2025).

۵-۱. تغییر و تحولات در صحنه میدانی

دو مقام ارشد آمریکایی در گفتگو با نیویورک تایمز اعلام کرده‌اند که ارتش در حال تعطیلی سه پایگاه از هشت پایگاه عملیاتی خود در شمال شرقی سوریه است و بر مبنای این تغییرات، تعداد نیروها از ۲۰۰۰ به حدود ۱۴۰۰ نفر کاهش پیدا می‌کنند. با گذشت ۶۰ روز، فرماندهان نظامی امکان کاهش بیشتر نیروها را ارزیابی خواهند کرد. در این میان، اعتقاد بر این است که حداقل ۵۰۰ سرباز آمریکایی باید به مأموریت خود در سوریه ادامه دهند (Schmitt, 2025). علاوه بر این، حتی در صورت عزم واقعی آمریکا برای خروج مرحله‌ای، تحقق این امر روندی زمان‌بر است. در صحنه میدانی، تاکنون صرفاً تجهیزات و وسایل نقلیه نظامی از شرق دیرالزور خارج و به استان حسکه منتقل شده‌اند (Reuters, 3 June 2025).

۶-۱. ورود آمریکا به فاز جدید نفوذ در سوریه

همسو با تغییر معادلات سیاسی و امنیتی در سوریه، نیاز جدی به بازتعریف مأموریت نظامی آمریکا وجود دارد. وضعیت نیروهای نظامی آمریکا بایستی در

1. Sean Parnell

2. Peace through strength

چارچوب پازل عادی‌سازی روابط دولت ترامپ با سوریه نیز دیده شود. در این خصوص، به‌مانند برهه‌های قبلی، اختلافات جدی در جامعه نخبگانی آمریکا قابل رؤیت است. طرفداران تداوم حضور نظامی در سوریه معتقدند که این امر به تداوم شراکت دیرینه با بازیگران محلی به‌ویژه کردها کمک می‌کند. علاوه بر این، از طریق مهار رقاباتی چون ایران، ترکیه و روسیه ثبات منطقه‌ای را تأمین می‌کند، مقابله با داعش و سایر گروه‌های تروریستی و بنیادگرا را تسریع می‌نماید و در نهایت به حفظ و گسترش نفوذ آمریکا در منطقه غرب آسیا یاری می‌رساند (FK, 2025). در مقابل، مخالفان به هزینه‌های بالا و عدم کارآمدی مأموریت مذکور استناد می‌کنند.

انتظار می‌رود جابجایی نیروهای آمریکایی به‌صورت مرحله‌ای و جزئی انجام شود. روند مرحله‌ای، پویایی و انعطاف‌پذیری لازم را در اختیار آمریکا و رژیم صهیونیستی قرار می‌دهد تا در پوشش ظهور تهدیدات جدید یا تداوم تهدیدات قدیمی، مأموریت خود را بازتعریف نمایند.

بعید است آمریکا از جنبه بازدارنده حضور نظامی در کشورهای هدف صرف‌نظر کند. صرف حضور نیروهای نظامی در سوریه از دیدگاه جیمز جفری^۱، رئیس سابق هیئت اعزامی و فرستاده آمریکا در ائتلاف ضد داعش، به تقویت بازدارندگی آمریکا در منطقه کمک می‌کند. به اعتقاد وی، از زمان جنگ جهانی دوم عمده عملیات‌های نظامی آمریکا شامل مأموریت‌های حضور نظامی (نه جنگ) بوده که اهداف استراتژیکی چون جلوگیری از پیشروی زمینی، تقویت متحدان و نمایش تعهد و آمادگی عملی برای نبرد را عملیاتی کرده‌اند. واکنش‌های بین‌المللی به خروج از افغانستان نیز نشان داد که

1. James F. Jeffrey

عقب‌نشینی از حوزه‌های نبرد، حتی با دلایل معتبر، در نهایت به تضعیف بازدارندگی آمریکا منجر می‌گردد (Jeffrey, 2024).

۲. تأثیرات خروج بر آینده سوریه و چشم‌انداز ژئوپلیتیک منطقه

خروج مرحله‌ای نیروهای نظامی آمریکا از سوریه دارای پیامدهای مختلف داخلی و منطقه‌ای است. در صحنه داخلی، تحول یادشده تبعات مختلفی بر حوزه‌های سیاسی، اقتصادی، امنیتی و نظامی سوریه خواهد داشت. در عرصه منطقه‌ای نیز به واسطه درگیرسازی منافع بازیگران منطقه‌ای و بین‌المللی نقش کلیدی در شکل‌دهی به چشم‌انداز ژئوپلیتیک منطقه غرب آسیا خواهد داشت. نکته کلیدی در این زمینه، توافقات پشت‌پرده آمریکا با حکومت الشرع، ترکیه و رژیم صهیونیستی است.

۲-۱. خروج مرحله‌ای؛ بخشی از معامله بزرگ ترامپ با حکومت الشرع

حوزه مداخله واشنگتن در سوریه فراتر از گفتگوهای سیاسی و تسهیل مذاکرات بین نیروهای کرد و حکومت الشرع است. ایالات متحده به‌طور همزمان از ترتیبات امنیتی- نظامی در حوزه میدانی حمایت می‌کند و در این راستا، هشت شرط برای حکومت جدید سوریه تعیین کرده است. خواسته‌های آمریکا شامل تعهد «علنی» حکومت جدید سوریه برای همکاری با ائتلاف آمریکایی علیه داعش، مجوزدهی به ایالات متحده برای انجام عملیات ضدتروریستی در سوریه (علیه افراد و گروه‌هایی که امنیت ملی ایالات متحده را به مخاطره می‌اندازند)، ممنوعیت احراز مناصب کلیدی ارتش سوریه توسط جنگجویان خارجی، صدور اعلامیه رسمی حکومت الشرع مبنی بر ممنوعیت فعالیت تمام شبه‌نظامیان و منع فعالیت سیاسی گروه‌های فلسطینی، انجام اقدامات عملی با هدف جلوگیری از نفوذ مجدد ایران در سوریه و نهایتاً قرار

دادن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و حزب‌الله در فهرست رسمی سازمان‌های تروریستی است. این خواسته‌ها که به‌عنوان اقدامات اعتمادساز توصیف شده‌اند، در دیدار ۱۸ مارس ناتاشا فرانچسکی^۱، معاون دستیار وزیر امور خارجه ایالات متحده در امور شام و سوریه با اسعد الشیبانی، وزیر امور خارجه سوریه در بروکسل مطرح گردید. حکومت‌الشرع در اقدامی که سیگنالی واضح به واشنگتن است، دو تن از رهبران ارشد گردان‌های القدس، وابسته به جهاد اسلامی را بازداشت کرد (The Emirates Policy Center, 2025). اخیراً نیز تحرکات پهپادهای آمریکایی در خاک سوریه افزایش قابل توجهی پیدا کرده و در یکی از موارد، سرنشینان یک موتورسیکلت در استان ادلب هدف قرار گرفتند.

۲-۲. تشدید تلاش رژیم صهیونیستی برای پرکردن خلأ امنیتی

خروج مرحله‌ای نیروهای آمریکایی از سوریه نوعی خلأ نظامی و امنیتی در منطقه به‌وجود می‌آورد که بازیگران ذی‌نفوذ را به پر کردن آن ترغیب می‌کند. رژیم صهیونیستی در دوران پساسد به کرات از کارت بازی اقلیت‌ها برای پیشبرد اهداف خود استفاده کرده است. در این میان، کردهای سوری با توجه به ظرفیت رزمی و عملیاتی و همچنین اتصال ژئوپلیتیکی و ژئوکالچری با کردهای عراق و حتی ترکیه، از ظرفیت بالقوه‌ای برای پیشبرد راهبرد منطقه-ای رژیم صهیونیستی در صحنه جدید غرب آسیا برخوردارند.

۲-۳. احاله مسئولیت به ترکیه در غرب فرات

ایالات متحده به طور فزاینده‌ای برای پر کردن خلأ ناشی از سقوط اسد، اخراج ایران از سوریه و کاهش نقش روسیه به همکاری با آنکارا نیاز داشته

1. Natasha Franceschi

است. توافقات اخیر در شمال شرقی سوریه، تمایل واشنگتن برای همکاری با آنکارا را برجسته می‌کند. این رویکرد در جلسات مارک روبیو و هاگان فیدان، وزرای خارجه دو طرف قابل رؤیت است. این روند همچنین در اظهارات ترامپ در گفتگو با نتانیاهو در ۸ آوریل به اوج خود رسید، جایی که از اردوغان به خاطر «گرفتن سوریه» تمجید کرد و از نتانیاهو خواست تا اختلافات خود را با اردوغان «به‌طور منطقی» حل و فصل کند. ایالات متحده به حضور نظامی خود در غرب فرات پایان داده و اکنون در حال آماده شدن برای انتقال کنترل مناطق عرب‌نشین در استان‌های دیرالزور و الرقه به حکومت جدید سوریه است. چنین تغییراتی، نفوذ ترکیه را در غرب فرات گسترش می‌دهد و حتی ممکن است مسئولیت امنیتی مرز سوریه و ترکیه به آنکارا واگذار شود. بنابراین، تحولات فوق چشم‌انداز ژئوپلیتیکی منطقه را به طور قابل توجهی تغییر می‌دهد. به اعتقاد برخی، واشنگتن به‌نوعی در حال آماده‌سازی ترکیه برای به‌عهده گرفتن نقش ایالات متحده در مبارزه با داعش در منطقه است. در چنین شرایطی، زمینه‌های لازم برای برقراری موازنه از راه دور^۱ میان رژیم صهیونیستی و ترکیه فراهم می‌شود. در این ارتباط، جلسه مقدماتی این مدیریت تنش در ۹ آوریل در آذربایجان با حضور مقامات ترکیه و رژیم صهیونیستی و همچنین ناظران آمریکایی برگزار گردید (The Emirates Policy Center, 2025).

۴-۲. تأثیرات بر پرونده خروج آمریکا از عراق

خروج مرحله‌ای نظامیان آمریکا از سوریه با توجه به پیوندهای لجستیکی و راهبردی بر آینده حضور نیروهای مسلح این کشور در عراق نیز تأثیر خواهد

داشت. در سال ۲۰۲۴، ایالات متحده و عراق اعلام کردند که قصد دارند مأموریت ائتلاف آمریکایی در خاک عراق و سوریه را به‌ترتیب تا سپتامبر ۲۰۲۵ و تا سپتامبر ۲۰۲۶ پایان دهند. با این حال، سقوط نظام اسد باعث شد تا واشنگتن توافق مذکور را تغییر دهد. بر مبنای توافقات جدید، قرار شده مأموریت ائتلاف آمریکایی در عراق پس از سپتامبر ۲۰۲۵ نیز ادامه یابد. واضح است که جابه‌جایی نیروها از سوریه به عراق با تعریف مأموریت جدید، وعده خروج را به تأخیر انداخته و حضور نیروهای نظامی آمریکا را تا آینده‌ای نامعلوم تمدید خواهد کرد.

۵-۲. تأثیرات بر پروژه الحاق سوریه به روند عادی‌سازی

از جهاتی طرح موضوع خروج نیروهای آمریکایی با تلاش‌ها برای الحاق سوریه به روند عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی مرتبط است. خروج از سوریه که در ادامه سیاست واشنگتن برای عادی‌سازی روابط با هیأت حاکمه جدید دمشق قرار می‌گیرد، به‌طور همزمان سیگنال‌هایی را به حکومت الشرع و رژیم صهیونیستی مخابره می‌کند. ترامپ از احمد الشرع توقع دارد که در ازای مشوق‌های اعطایی یکی از گروه‌های سنتی سیاست منطقه‌ای آمریکا یعنی عدم الحاق سوریه به روند سازش را حل‌وفصل نماید. رژیم صهیونیستی نیز بایستی با استفاده از شرایط فراهم‌شده با پروژه گسترش روند عادی‌سازی به محور شامات همراهی کند.

نتیجه گیری

تحرکات نظامی اخیر آمریکا می‌تواند حوزه‌های تعارض منافع در سوریه را تشدید نماید. با خلأ قدرت ایجادشده ناشی از خروج نیروهای آمریکایی، ورود رژیم صهیونیستی به مناقشه کردی محتمل به‌نظر می‌رسد. کردهای سوری که در نتیجه تغییر اولویت‌های واشنگتن بار دیگر خود را در تنهایی استراتژیک می‌بینند، ممکن است چتر حمایتی رژیم صهیونیستی را به‌عنوان بهترین گزینه در برابر مخاطرات اردوغان برگزینند. در سطحی کلان‌تر، تحول یادشده می‌تواند گسل کردی در سراسر منطقه را فعال ساخته و چالش‌های جدی فراروی بازیگران هدف قرار دهد.

تشدید تنش و احتمال رویارویی ترکیه و رژیم صهیونیستی در سوریه را نیز از دو جنبه می‌توان مورد بررسی قرار داد. نخست، تبدیل شرق و شمال شرقی سوریه به حوزه نفوذ و تعارض منافع بازیگران جدید منطقه‌ای به‌ویژه رژیم صهیونیستی است. این امر به‌نوبه خود از طریق فعال‌سازی گسل‌های قومیتی و مذهبی می‌تواند صحنه سوریه را مجدداً بی‌ثبات سازد. با احاله مسئولیت به ترکیه در شرق فرات نیز به‌نظر می‌رسد تعارض منافع و رویارویی‌های احتمالی با ترکیه وارد مرحله جدیدی خواهد شد. با واگذاری مأموریت مقابله با داعش به ترکیه (و حکومت الشرع)، نوعی حاشیه امن برای رژیم صهیونیستی ایجاد می‌گردد.

خطر تجدید حیات داعش در نتیجه تحولات ژئوپلیتیکی مذکور می‌تواند تهدیدات امنیتی جدیدی را در زیرسیستم شامات به‌ویژه در عراق و لبنان ایجاد نماید. سوریه به‌طور سنتی مهد تفکرات سلفی و تکفیری بوده و با گذار از فضای بسته گذشته، بستر مساعدی برای فعالیت آزادانه این گروه‌ها در حکومت جدید سوریه فراهم شده است.

در صحنه نظامی، رصد تحولات فوق نشانگر تغییر آرایش نیروهای نظامی آمریکا در سوریه است. بر این مبنا، نقطه ثقل نیروهای نظامی آمریکا از دیرالزور به حسکه انتقال پیدا می‌کند. قرار است پایگاه الشدادی در استان حسکه جنوبی، به مقر جدید نظامی آمریکا در سوریه تبدیل شود. هدف اولیه حضور نظامی آمریکا در سوریه، قطع محور مواصلاتی التنف در مرز سوریه-اردن-عراق و جلوگیری از تکرار سناریوی تسلیح جنوب لبنان در سوریه بود. یکی از سناریوها در خصوص آینده پایگاه التنف، واگذاری کنترل آن به نیروهای ارتش آزاد سوریه است که در داخل همین پایگاه توسط نیروهای آمریکایی آموزش دیده‌اند. این واحد متشکل از نیروهای محلی سوری بود که ایالات متحده در هفت سال گذشته آنها را در پایگاه تنف آموزش داده است.^۱ سناریوی دیگر، برون‌سپاری مأموریت مهار ایران در سوریه به رژیم صهیونیستی است. در هر دو سناریو، نشانه‌های تشدید تنش و تصاعد بحران نهفته است.

در مجموع، پیامدهای تحولات مذکور بر امنیت و منافع ایران را از دو جهت می‌توان مورد بررسی قرار داد. از جهاتی، خروج ایالات متحده از سوریه این فرصت را به ایران می‌دهد تا با استفاده از خلأ فراهم‌شده توازن قدرت منطقه‌ای را تغییر دهد. در سوریه بدون حضور نظامی ایالات متحده، ایران می‌تواند این هدف کلیدی را از طریق بازبانی نفوذ، تثبیت حضور و احیای نفوذ ژئوپلیتیکی عملیاتی سازد. در نقطه مقابل، خروج نیروهای نظامی آمریکا از سوریه از طریق افزایش نفوذ بازیگران رقیب، قطع کریدورهای راهبردی،

۱. در این خصوص می‌توان به گزارش سرویس تحقیقاتی کنگره استناد کرد (Frantzman, 16 April 2025).

دامن زدن به معمای هویت‌های فروملی و تشدید تحرکات گروه‌های تروریستی و تکفیری می‌تواند امنیت و منافع ایران و محور مقاومت را به مخاطره اندازد.

منابع

1. Blanchard, C. (2025). Syria: Transition and U.S. Policy. Congressional Research Service, CRS Reports.
2. Copp, T. (2025). US to withdraw 600 troops from Syria, leaving fewer than 1,000 to help counter IS militants. Available at: <https://linkcuts.org/kvbt5rko>
3. FK, B. (2025). With a Likely U.S. Withdrawal from Syria, Russia and Iran are Poised to Benefit. New Lines Institute. Available at: <https://linkcuts.org/yir59mu4>
4. Foundation for Defense of Democracies. (2025). United States to Withdraw 1,000 Troops from Syria in Coming Months. Available at: <https://linkcuts.org/ety6007n>
5. Frantzman, S. (2025). American troops train Syrian Free Army at Tanf Garrison as US weighs next moves in Syria. FDD's Long War Journal.
6. Jeffrey, J. (2024). U.S. Troops in Syria Are Critical for Multiple Missions: Keep Them On. War on the Rocks. Available at: <https://linkcuts.org/ffwr3yvz>
7. Reuters. (2025). US to scale down its military bases in Syria, envoy says. Available at: <https://linkcuts.org/mlp5zjty>
8. Schmitt, E. (2025). U.S. Is Withdrawing Hundreds of Troops from Syria. The New York Times. Available at: <https://linkcuts.org/p12fhs9z>
9. The Emirates Policy Center. (2025). US Withdrawal from Syria: A Model of Complexities of Managing Security Arrangements in a Multipolar Environment. Available at: <https://linkcuts.org/cukb530p>

«پژوهشگاه مطالعات امنیت و پیشرفت» به منظور پاسخگویی به بخشی از نیازهای پژوهشی کشور در راستای تولید شناخت جامع از محیط امنیت ملی، پاسخگویی به نیازهای پژوهشی و مطالعاتی، انجام پژوهش‌های کاربردی و استقرار سیاست‌های پژوهش‌مبنا و تقویت فرآیند سیاستگذاری و حکمرانی کشور با رویکردی علمی و راهبردی تأسیس شد.

این مرکز در حال حاضر با چهار پژوهشکده «مطالعات راهبردی»، «ابرار معاصر تهران»، «مطالعات حکمرانی فرهنگی و اجتماعی» و «علوم و فناوری‌های نوظهور» در حوزه‌های سیاسی، امنیتی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، امنیت بین‌الملل و فناوری‌های نوظهور مشغول به فعالیت است.